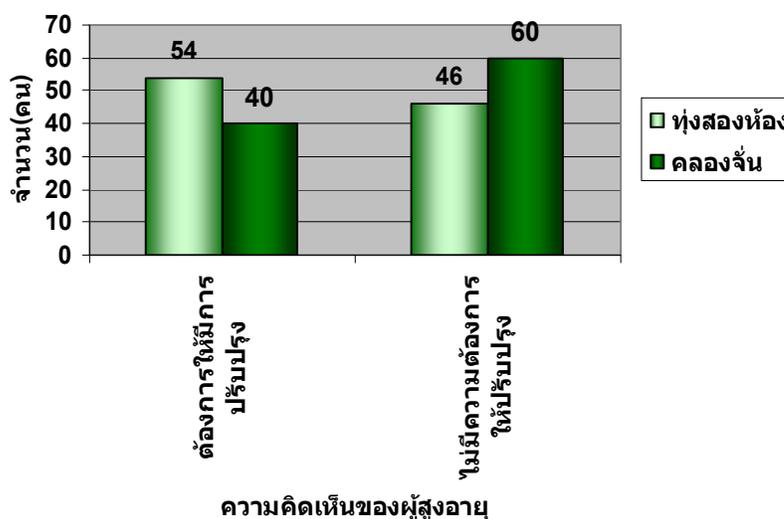

ภาพที่ 5.62

จำนวนของกลุ่มผู้สูงอายุจำแนกตามความคิดเห็นต่อความต้องการ
ให้มีการปรับปรุงการบริการระบบขนส่งในชุมชน

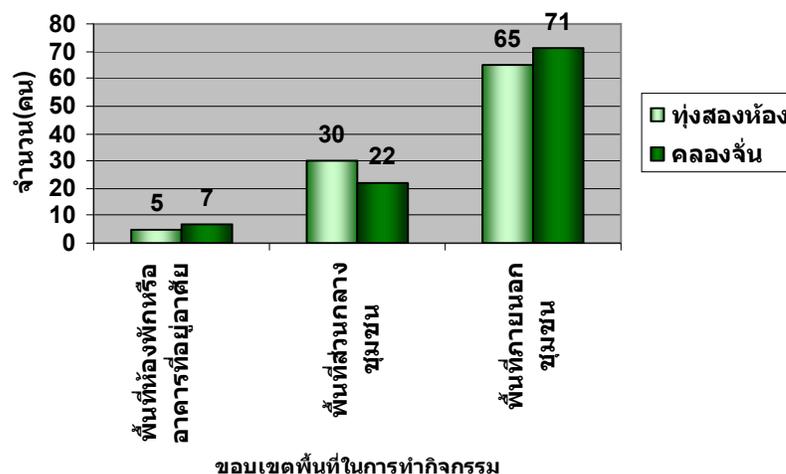

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 200 ตัวอย่าง

จากภาพที่ 5.62 จากการศึกษา เรื่องความคิดเห็นต่อความต้องการให้มีการปรับปรุงระบบขนส่งมวลชน พบว่า ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นทั้งสองประการใกล้เคียงกัน โดยความคิดเห็นที่ต้องการให้มีการปรับปรุง รวมคิดเป็นร้อยละ 47 โดยต้องการให้มีการปรับปรุง เรื่อง การให้บริการของพนักงานขับรถประจำทาง มักจะขับด้วยความเร็วและไม่ปลอดภัย และเรื่องมารยาทของพนักงานเก็บค่าโดยสาร จากแนวคิดความต้องการการยอมรับจากสังคมของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุต้องการได้รับการบริการที่ดี และการยอมรับที่เสมอภาค แต่ปัญหาที่พบ คือ ผู้สูงอายุไม่ได้รับบริการและการช่วยเหลือที่ดีจากพนักงาน ความต้องการให้ปรับปรุงอีกประการ คือ ระบบขนส่งที่รองรับโดยเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อความสะดวกสบายในการเดินทาง สำหรับผู้สูงอายุที่ไม่มีความต้องการให้ปรับปรุง ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้สูงอายุมีความเคยชินและระบบขนส่งในปัจจุบันไม่ได้สร้างปัญหาและอุปสรรคในการเดินทางแก่ผู้สูงอายุกลุ่มนี้

ภาพที่ 5.63

จำนวนของกลุ่มผู้สูงอายุจำแนกตามความคิดเห็นต่อความสามารถของผู้สูงอายุกับขอบเขตที่จะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรม

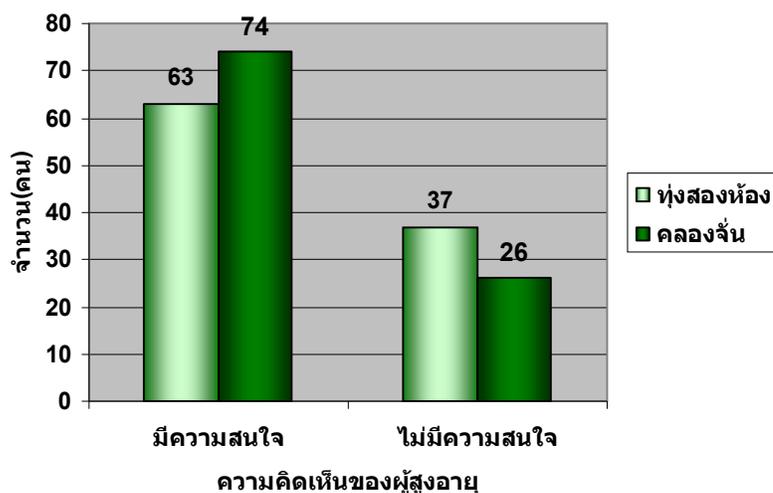

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 200 ตัวอย่าง

จากภาพที่ 5.63 จากการศึกษา เรื่องความคิดเห็นต่อความสามารถของผู้สูงอายุกับขอบเขตที่จะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรม ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุประเมินตนเองว่า มีความสามารถในการเดินทางไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ภายนอกชุมชนของตนเองได้มากที่สุด รวมคิดเป็นร้อยละ 68 จากแนวคิดของกิจกรรมเพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน (the activities of daily living หรือ ADL) การที่ผู้สูงอายุสามารถที่จะเดินทางไปได้ไกลมากเท่าใดในการทำกิจกรรม ย่อมเป็นผลดีต่อการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพยายามส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีการทำกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ ในชุมชนมากกว่าที่จะอยู่ภายในห้องของตนเอง เพื่อสร้างความรู้สึที่มีคุณค่าแก่ผู้สูงอายุ เพราะจากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาในบทที่ 2 พบว่า ผู้สูงอายุมีการฆ่าตัวตายมากขึ้น การที่เราทำให้ผู้สูงอายุต้องการที่จะดำเนินชีวิตต่อไปได้ จะเป็นการขจัดปัญหาทางสังคมได้ทางหนึ่ง ส่วนผู้สูงอายุที่คิดว่าตนเองจะอยู่เฉพาะภายในชุมชนของตนเอง รวมคิดเป็นร้อยละ 26 ถือว่ายังเป็นผลดีต่อผู้สูงอายุที่ต้องการเดินทาง เคลื่อนไหว เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายและการอยู่อย่างโดดเดี่ยว และสุดท้ายคือผู้สูงอายุที่ต้องการอยู่เฉพาะในที่พักของตน คิดเป็นร้อยละ 6 เป็นผลมาจากสภาวะร่างกายซึ่งเป็นอุปสรรคในการเดินทาง ฉะนั้นจะต้องมีวิธีรองรับที่เหมาะสมในกลุ่มนี้ เพื่อไม่ให้ผู้สูงอายุรู้สึกไม่มีคุณค่ากับสังคมที่ตนเองอยู่อาศัย

ภาพที่ 5.64

จำนวนของกลุ่มผู้สูงอายุจำแนกตามความคิดเห็นต่อการเดินทางไปทำกิจกรรมภายนอกชุมชน

หมายเหตุ: ค่าร้อยละ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ 200 ตัวอย่าง

จากภาพที่ 5.64 จากการศึกษา เรื่องความคิดเห็นต่อการเดินทางไปทำกิจกรรมภายนอกชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุ มีความสนใจที่จะออกไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายนอกชุมชน โดยเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุ คิดเช่นนี้ คือ ผู้สูงอายุชอบการท่องเที่ยว ไม่อยากอยู่แต่ภายในห้องพักจะเกิดความเบื่อหน่าย และคิดว่าสภาวะร่างกายของตนเองยังสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างปรกติ ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้สูงอายุเองในแง่ของสภาพจิตใจในการดำรงชีวิต รวมคิดเป็นร้อยละ 70.5 และในส่วนผู้สูงอายุที่ไม่มีความสนใจในการเดินทางออกไปทำกิจกรรมภายนอกชุมชน ด้วยเหตุผลสำคัญที่ว่า ความสะดวกในการเดินทางทั้งจากสภาวะร่างกายของผู้สูงอายุและระบบขนส่งมวลชน ที่ทำให้เป็นอุปสรรคในการเดินทางออกไปทำกิจกรรม อีกทั้งหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง ทำให้ไม่มีเวลาที่เหมาะสมในการเดินทางออกไปทำกิจกรรมตามความสนใจ

ตารางที่ 5.5
 ค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมทั้ง
 ภายในและภายนอกชุมชน

สาเหตุ	ความสำคัญที่มีต่อการตัดสินใจที่จะทำ กิจกรรมภายในและภายนอกชุมชน (n=200)		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปลผล
1.ความสะดวกในการเดินทางไปทำกิจกรรม (อุปสรรคจากสภาวะร่างกายหรือจากการเดินทาง)	3.88	0.465	สำคัญที่สุด
2.ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำกิจกรรมตาม สถานที่นั้น ๆ	3.34	1.123	สำคัญที่สุด
3.การเลือกรูปแบบการเดินทาง ยานพาหนะที่ใช้ใน การเดินทางตามความเหมาะสมสำหรับตัวท่าน	3.02	1.221	สำคัญมาก
4.เวลาในการทำกิจกรรม ท่านต้องมีเวลาร่างจึงจะ ทำกิจกรรมนั้น ๆ	2.12	1.210	สำคัญ
5.ระยะทางจากที่พักของท่านในการไปทำกิจกรรม นั้น ๆ	2.73	1.320	สำคัญมาก
6.การมีเพื่อนหรือคนในครอบครัวร่วมไปทำ กิจกรรมด้วย	2.02	1.242	สำคัญ
7.กิจกรรมที่ท่านทำจะต้องเป็นกิจกรรมที่ท่าน สนใจเท่านั้น (ถ้าไม่สนใจจะไม่ทำกิจกรรมนั้น ๆ หรือไม่)	3.05	1.249	สำคัญมาก

หมายเหตุ: สํารวจเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2551

จากตารางที่ 5.5 จากการศึกษา เรื่องปัจจัยที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกชุมชน โดยจากเกณฑ์ในการวัดระดับแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

ช่วง 3.26-4.00 หมายถึง ระดับที่สำคัญที่สุด

ช่วง 2.51-3.25 หมายถึง ระดับที่สำคัญมาก

ช่วง 1.76-2.50 หมายถึง ระดับที่สำคัญ

ช่วง 1.00-1.75 หมายถึง ระดับที่ไม่สำคัญ

จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่อยู่ในระดับที่สำคัญที่สุด คือ ปัจจัยความสะดวกในการเดินทางไปทำกิจกรรม (อุปสรรคจากสภาวะร่างกายหรือจากการเดินทาง) ($\bar{x} = 3.88$) และปัจจัยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำกิจกรรมตามสถานที่นั้น ๆ ($\bar{x} = 3.34$)

ปัจจัยที่อยู่ในระดับสำคัญมาก คือ ปัจจัยกิจกรรมที่ผู้สูงอายุทำจะต้องเป็นกิจกรรมที่ผู้สูงอายุสนใจเท่านั้น (ถ้าไม่สนใจจะไม่ทำกิจกรรมนั้น ๆ หรือไม่) ($\bar{x} = 3.05$) ปัจจัยการเลือกรูปแบบการเดินทางและยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางตามความเหมาะสมสำหรับตัวผู้สูงอายุ ($\bar{x} = 3.02$) และปัจจัยระยะทางจากที่พักของผู้สูงอายุในการไปทำกิจกรรมนั้น ๆ ($\bar{x} = 2.73$)

ปัจจัยที่อยู่ในระดับที่สำคัญ คือ ปัจจัยเวลาในการทำกิจกรรม ผู้สูงอายุต้องมีเวลาว่างจึงจะทำกิจกรรมนั้น ๆ ($\bar{x} = 2.12$) และปัจจัยการมีเพื่อนหรือคนในครอบครัวร่วมไปทำกิจกรรมด้วย ($\bar{x} = 2.02$)

ปัจจัยที่อยู่ในระดับไม่สำคัญ ผลการศึกษาไม่พบปัจจัยที่อยู่ในเกณฑ์ระดับนี้

โดยปัจจัยเหล่านี้ จะสามารถนำไปอ้างอิงในการเสนอแนะแนวทางการวางแผนสำหรับสังคมผู้สูงอายุต่อไปได้ ซึ่งในที่นี้ทำให้ทราบว่าปัจจัยใดที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญ เพื่อจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุรู้สึกอยากทำกิจกรรมและสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย

ตารางที่ 5.6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล Pearson's Correlation ระหว่างอายุของผู้สูงอายุกับขอบเขตพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรม

Correlations		อายุของผู้สูงอายุ	พื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรม
อายุของผู้สูงอายุ	r Sig. (2-tailed)	1	-
พื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรม	r Sig. (2-tailed)	-.195** .006	1 .
Mean		67.79	2.62
S.D.		5.583	.598
N		200	200

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 5.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของผู้สูงอายุกับขอบเขตพื้นที่ที่ผู้สูงอายุจะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรม ในที่นี้ คือ พื้นที่ห้องพัก พื้นที่ส่วนกลางชุมชน และพื้นที่ภายนอกชุมชน พบว่า อายุของผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น จะทำให้ความสามารถของผู้สูงอายุในการเดินทางออกไปทำกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ จะมีระยะทางที่ลดน้อยลง ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.01$ โดยมีค่าสถิติ $r = -0.195$ ($p \text{ value} = 0.006$) ซึ่งผลก็เป็นไปตามสภาวะของร่างกายที่เปลี่ยนไปตามอายุที่มากขึ้นของผู้สูงอายุ ทำให้เป็นอุปสรรคและการเดินทางมีขอบเขตที่น้อยลง

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของอายุที่เปลี่ยนแปลงไปกับปัจจัยในการตัดสินใจในการเดินทางของผู้สูงอายุ ในที่นี้จะใช้การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร Pearson's Correlation โดยสามารถบอกทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์ได้ ค่าสถิติจะมีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 พบว่า ความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับปัจจัยในการเดินทางและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยซึ่งกันและกัน (ตารางที่ 5.7) มีดังนี้

ความสัมพันธ์อายุของกลุ่มตัวอย่างและระยะทางของการเดินทาง พบว่า อายุที่เพิ่มมากขึ้นจะให้ความสำคัญมากขึ้นตามไปด้วยกับโดยที่ระยะทางมากผู้สูงอายุจะมีความรู้สึกว่าจะไม่ต้องการเดินทาง ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.01$ โดยมีค่าสถิติ $r = 0.207$ (p value = 0.003) ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการมีเพื่อนร่วมเดินทางไปทำกิจกรรม พบว่า อายุที่เพิ่มมากขึ้นจะให้ความสำคัญมากขึ้นตามไปด้วยกับเพื่อนร่วมเดินทางไปทำกิจกรรมที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ โดยมีค่าสถิติ $r = 0.154$ (p value = 0.029)

ตารางที่ 5.7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล Pearson's Correlation ระหว่างอายุของผู้สูงอายุกับปัจจัยที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกชุมชน

Correlations		อายุของผู้สูงอายุ	ปัจจัยของระยะทางในการเดินทางไปทำกิจกรรม	ปัจจัยของการมีเพื่อนร่วมเดินทางไปทำกิจกรรม
อายุของผู้สูงอายุ	r Sig. (2-tailed)	1		
ปัจจัยของระยะทางในการเดินทางไปทำกิจกรรม	r Sig. (2-tailed)	.207** .003	1	
ปัจจัยของการมีเพื่อนร่วมเดินทางไปทำกิจกรรม	r Sig. (2-tailed)	.154* .029	.176* .013	1
Mean		67.79	2.74	2.03
S.D.		5.583	1.320	1.242
N		200	200	200

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

5.6 ความต้องการที่ตอบสนองเรื่อง กิจกรรม บทบาทการมีส่วนร่วมและการบริการ
สำหรับผู้สูงอายุในโครงการที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 5.8

ค่าเฉลี่ยของความต้องการที่ตอบสนองเรื่อง กิจกรรม บทบาทการมีส่วนร่วมและการบริการ
สำหรับผู้สูงอายุในโครงการที่อยู่อาศัย

ประเภทความต้องการของผู้สูงอายุ	ความต้องการที่ตอบสนองสำหรับผู้สูงอายุ (n=200)		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	การแปลผล
1.ความสะอาด เรียบร้อย ปลอดภัยของสภาพแวดล้อมภายในบริเวณที่อยู่อาศัย	3.63	0.638	มากที่สุด
2.สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชนระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (ระบบขนส่งมวลชน ไฟฟ้า ประปา)	2.96	0.999	มาก
3.การมีคนในครอบครัวดูแลยามเจ็บป่วยและขัดสน	3.73	0.649	มากที่สุด
4.การมีมิตรสหายพูดคุยและช่วยเหลือ(เพื่อนบ้าน คนปรับทุกข์ รับฟังปัญหา)	3.54	0.788	มากที่สุด
5.การเข้าร่วมกิจกรรมและทำประโยชน์ภายในชุมชน	3.15	1.091	มาก
6.การมีงานทำ(งานทั่ว ๆ ไป)	2.79	1.346	มาก
7.การมีรายได้เป็นของตนเอง	2.79	1.346	มาก
8.การสนับสนุนจากชมรมผู้สูงอายุ	3.35	0.788	มากที่สุด
9.การสนับสนุนกองทุนสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุภายในชุมชน	3.37	0.804	มากที่สุด
10.บริการข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้สูงอายุ	2.78	0.959	มาก
11.บริการดูแลและส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุภายในชุมชน	3.76	0.560	มากที่สุด
12.การฝึกอาชีพ งานสร้างรายได้	2.35	1.271	น้อย
13.บริการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต	1.51	0.868	น้อยที่สุด

หมายเหตุ: สํารวจเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.2551

จากตารางที่ 5.8 จากการศึกษาความต้องการกิจกรรม บทบาทการมีส่วนร่วมและการบริการอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ โดยมีเกณฑ์ในการวัดระดับแบ่งเป็น 4 ระดับ คือช่วง 3.26-4.00 หมายถึง ระดับที่ความต้องการมากที่สุด ช่วง 2.51-3.25 หมายถึง ระดับที่ความต้องการมาก ช่วง 1.76-2.50 หมายถึง ระดับที่ความต้องการน้อย ช่วง 1.00-1.75 หมายถึง ระดับที่ความต้องการน้อยที่สุด พบว่า

ความต้องการที่อยู่ในระดับความต้องการมากที่สุด คือ ความต้องการบริการดูแลและส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุภายในชุมชน ($\bar{x} = 3.76$) ความต้องการให้มีคนในครอบครัวดูแลยามเจ็บป่วยและขาดสน ($\bar{x} = 3.73$) ความต้องการเรื่องความสะดวก เป็นระเบียบเรียบร้อยปลอดภัยของสภาพแวดล้อมภายในบริเวณที่อยู่อาศัย ($\bar{x} = 3.63$) ความต้องการมีมิตรสหายพูดคุยและช่วยเหลือ (เพื่อนบ้าน คนปรับทุกข์ รับฟังปัญหา) ($\bar{x} = 3.54$) ความต้องการให้มีการสนับสนุนกองทุนสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุภายในชุมชน ($\bar{x} = 3.37$) และความต้องการให้มีการสนับสนุนจากชมรมผู้สูงอายุ ($\bar{x} = 3.35$)

ความต้องการที่อยู่ในระดับที่ความต้องการมาก คือ ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมและทำประโยชน์ภายในชุมชน ($\bar{x} = 3.15$) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ($\bar{x} = 2.96$) ความต้องการมีงานทำ ($\bar{x} = 2.79$) ความต้องการมีรายได้เป็นของตนเอง ($\bar{x} = 2.79$) และความต้องการบริการข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x} = 2.78$)

ความต้องการที่อยู่ในระดับที่ความต้องการน้อย คือ ความต้องการฝึกอาชีพสร้างรายได้ ($\bar{x} = 2.35$)

ความต้องการที่อยู่ในระดับที่ความต้องการน้อยที่สุด คือ ความต้องการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ($\bar{x} = 1.51$)

จากการศึกษาและได้ข้อมูลความต้องการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและการให้บริการที่จะสามารถตอบสนองสำหรับผู้สูงอายุ จะสามารถนำข้อมูลที่ได้นี้ไปอ้างอิง เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะในการวางแผนสำหรับสังคมผู้สูงอายุ ซึ่งมาจากความคิดเห็นของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ภายในชุมชนโดยตรง และหวังว่าจะสามารถนำมาเป็นประโยชน์และปรับใช้ได้จริงภายในชุมชนได้